

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут Економічний

Кафедра Фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Страхування

Освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Страховання
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	к.е.н., викл. Мацьків В.В.
Контактний телефон викладача	+38(096)8888835
E-mail викладача	volodymyr.matskiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на сайті кафедри фінансів https://kfin.pnu.edu.ua/
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Страховання» спрямована на формування у студентів базових знань з теорії страхової справи, засвоєння закономірностей функціонування ринку страхових послуг, основних принципів страхування, ознайомлення з механізмами та інструментарієм прийняття рішень у практиці страхування рухомого та нерухомого майна, відповідальності, фінансових, інвестиційних, валютних та фінансово-кредитних ризиків, медичного страхування; вироблення практичних навичок щодо оцінки ризиків при здійсненні господарських операцій в бізнесі, вибору виду страхування, необхідного для здійснення конкретних операцій, орієнтації в питаннях укладення договорів страхування та виплати страхових відшкодувань.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо застосування конкретних механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхового ринку та страхових компаній в умовах ринкової економіки.</p>	
4. Компетентності	
<p>здатність відтворювати знання, передбачені даною програмою; здатність використовувати знання в практичній діяльності при розв'язуванні типових ситуацій; здатність здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій; здатність до діагностики стану страхового ринку; здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення задач у сфері страхування; здатність застосовувати знання законодавства у сфері регулювання страхового ринку; здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері страхування; здатність виконувати контрольні функції у сфері страхування; знати механізм функціонування страхового ринку України; володіти методичним інструментарієм діагностики стану ринку страхування); розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері страхування; володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері страхування; демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.</p>	
5. Результати навчання	
<p>Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). Здатність застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань</p>	

та змістовно інтерпретувати отримані результати.
 Здатність ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
 Вміння використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.
 Здатність здійснювати ефективні комунікації.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	28
семінарські заняття / практичні / лабораторні	32
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	073 Менеджмент	третій	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Страхування в економічній системі суспільства 1. Історія розвитку страхування. 2. Сутність страхового захисту. 3. Економічний зміст та ознаки страхування. 4. Елементи страхових правовідносин. 5. Функції страхування. 6. Принципи страхування. 7. Системи страхового забезпечення.	Лекція, практичне заняття	[1,2]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття,	5/15	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Класифікація страхування 1. Основні критерії класифікації у страхуванні. 2. Класифікація за економічними ознаками 3. Класифікація за юридичними ознаками.	Лекція, практичне заняття	[1]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі	5/15+5/15	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Необхідність та значення державного регулювання страхової діяльності. 1. Система регулювання страхової	Лекція, практичне заняття	[2,5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття,	5/15	До наступного заняття за розкладом

<p>діяльності в Україні.</p> <p>2. Методи державного регулювання страхової діяльності</p> <p>3. Правове забезпечення страхування.</p> <p>4. Уповноважений орган нагляду за страховою діяльністю в Україні та його функції.</p> <p>5. Ліцензування страхової діяльності.</p> <p>6. Правила страхування.</p> <p>7. Договір страхування, його основні елементи</p>			розв'язати задачі		
<p>Тема 4. Ризики в страхуванні.</p> <p>1. Визначення ризику та його вимірювання.</p> <p>2. Види ризику та їх характеристика.</p> <p>3. Система управління ризиком: поняття та основні етапи.</p>	Лекція, практичне заняття	[5]	Опрацювати лекційний матеріал,	5/15+5/15	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 5. Страховий ринок. Страхова організація.</p> <p>1. Зміст та види структури страхового ринку.</p> <p>2. Внутрішня система та зовнішнє середовище страхового ринку.</p> <p>3. Посередники на страховому ринку</p> <p>Об'єднання страховиків та їх функції.</p>	Лекція, практичне заняття	[1]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття розв'язати задачі	5/15	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 6. Страхові тарифи, їх визначення та структура</p> <p>1. Економічний зміст страхового тарифу. Загальні поняття системи актуарних розрахунків.</p> <p>2. Структурна</p>	Лекція, практичне заняття	[2,5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі	5/15	До наступного заняття за розкладом

<p>будова страхового тарифу в майновому і особистому страхуванні.</p> <p>3. Тариф-нетто та його розрахунок.</p> <p>4. Суть і структура навантаження, його місце у загальному страховому тарифі.</p>					
<p>Тема 7. Особисте страхування.</p> <p>страхування від нещасних</p> <p>1. Особисте страхування, взаємозв'язок із соціальним.</p> <p>2. Класифікація особистого страхування.</p> <p>3. Страхування життя та його основні види.</p> <p>4. Необхідність, суть та особливості страхування від нещасних випадків.</p> <p>5. Добровільне страхування від нещасних випадків.</p> <p>6. Обов'язкове страхування від нещасних випадків.</p>	Лекція, практичне заняття	[2]	Підготовка до контрольної роботи	5/15	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 8. Страхування майна громадян і юридичних осіб</p> <p>1. Особливості, сутність та основні умови страхування майна громадян.</p> <p>2. Страхування будівель громадян.</p> <p>3. Страхування домашнього майна.</p> <p>4. Страхування майна підприємств.</p> <p>5. Страхування транспортних засобів громадян.</p> <p>6. Страхування домашніх тварин.</p>	Лекція, практичне заняття	[2]	Підготовка до контрольної роботи	5/15	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 9. Страхування</p>	Лекція,	[2]	Підготовка	5/15+5/15	До

відповідальності 1. Зміст страхування відповідальності: об'єкт, суб'єкти та основні елементи. 2.Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів. 3.Страхування професійної відповідальності.	практичне заняття		до контрольної роботи		наступного заняття за розкладом
Тема 10. Перестраховання і співстраховання 1.Сутність і роль перестраховання. 2.Методи перестраховання. 3.Форми проведення перестраховувальних операцій. 4.Співстраховання та механізм його дії.	Лекція, практичне заняття	[2]	Підготовка до контрольної роботи	5/15+10/10	До наступного заняття за розкладом
Тема 11. Фінансово-економічна діяльність страхових організацій. доходи, витрати та фінансові результати страховика 1. Особливості фінансово-економічної діяльності страховика. 2. Склад та економічний зміст доходів страховика. 3. Склад та економічний зміст витрат страховика. 4. Фінансові результати страховика. 5. Оподаткування страховиків.	Лекція, практичне заняття	[3,4,5]	Опрацювати лекційний матеріал	5/15+10/10	До підсумкового заняття
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу		100 бальна– 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних			

	<p>висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну підсумкову контрольну роботу. Головна її мета – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При відповіді на теоретичні запитання студент має чітко дати визначення та охарактеризувати основні поняття питання, при розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (15 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів); – оцінка за контрольну роботу (10 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).
8. Політика курсу	
<ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації». <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання</p>	

підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

9. Рекомендована література

1. Страхування : підручник / [Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Пікус Р. В. та ін.] за ред. В. Д. Базилевича. К. : Знання, 2008. 1019 с.
2. Плиса В.Й. Страхування: Підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. К: Каравела, 2019. 512 с.
3. Фисун В. І., Ярова Г. М. Страхування. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 232 с.
4. Горбач Л.М., Кадебська Е.В. Страхування: підручник. К.: Кондор-Видавництво, 2016. 544с.
5. Говорушко Т. А. Страхові послуги. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 376 с.

Викладач _____ Мацьків В.В.